

Postbus 452, 3500 AL Utrecht, The Netherlands

Datum: 4 april 2011

Onderwerp: Het belang van amateurkunst voor de provincie, het belang van de provincie voor amateurkunst

Geachte heer, mevrouw,

Vorige maand informeerden wij u in een brief over het belang van het provinciale cultuurbeleid met betrekking tot de amateurkunst.

In het aprilnummer van Kaap Kunst heeft Kunstfactor een extra katern gewijd aan de belangrijke rol die de provincie voor haar burgers kan spelen waar het gaat om de actieve kunstbeoefening in de vrije tijd en de schakel die de provincie kan zijn tussen rijk en gemeente.

Graag bieden wij u dit katern aan ter inspiratie.

Uiteraard zijn we op elk moment bereid u van meer informatie te voorzien, constructief met u mee te denken en u te adviseren zodat de amateurkunst en de provincie met elkaar een dynamisch, gezond evenwicht houden of krijgen.

Met hoogachting,

Tom de Rooij
Directeur/bestuurder Kunstfactor

*Kaap Kunst is een redactioneel onafhankelijk tijdschrift, uitgegeven door Kunstfactor. Kaap Kunst verschijnt zes maal per jaar en wordt gratis toegestuurd aan professionals binnen de amateurkunst en aan iedereen die vanwege zijn of haar functie te maken heeft met actieve kunstbeoefening.
Voor een abonnement: abbonementen@kunstfactor.nl*

KUNSTFACTOR
SECTORINSTITUUT
AMATEURKUNST

Kromme Nieuwegracht 66
Postbus 452
3500 AL Utrecht
T +31 (0)30 711 51 00
www.kunstfactor.nl
info@kunstfactor.nl

KvK nr. 41266072
Rabobank 13.51.56.661

IK BEN AMATEUR- KUNSTENAAR!

Dit speciale katern staat onder redactie van, en wordt u aangeboden door, Kunstfactor, sectorinstituut amateurkunst.

Provinciale steun aan de amateurkunst is onontbeerlijk, ook in tijden van bezuinigingen. Schrap deze steun niet.

In Nederland nemen 8 miljoen mensen deel aan amateurkunst, sommige intensief (5.5 miljoen) en andere wat minder vaak. De amateurkunst regelt graag haar eigen zaken. Echter, voor de ontwikkeling en de ondersteuning van de amateurkunst zijn organisaties die weten wat er nodig is aan ondersteuning van groot belang. Ze zijn belangrijk om de creatieve uitingen van inwoners mogelijk te maken, en om aan te sporen de kwaliteit van de amateurkunst te verbeteren. Deels kan deze ondersteuning en ontwikkeling lokaal plaatsvinden, maar daar waar de lokale infrastructuur ontbreekt is de provinciale ondersteuning onontbeerlijk. Immers, op het 'platteland' en in krimpgebieden is vaak maar ten dele een infrastructuur voorhanden. Niet binnen alle gemeenten is een centrum voor de kunsten gevestigd dat naast lesaanbod ook amateurkunstprojecten ondersteunt. Provinciale steunpunten fungeren juist bij kunstprojecten als knooppunt, als vraagbaak en als organisator. Ook het leggen van verbindingen tussen de gemeenten en ondersteuning in beleidsvorming blijven noodzakelijke taken van de provincie. Provinciale steunpunten helpen de amateurkunstenaars met het aanvragen van subsidie, en met het wegwijs maken binnen de vele regelingen. Festivals en workshops brengen amateurkunstenaars en publiek samen, in sommige gevallen zeer gericht, zoals het festival 'Age on Stage' in Gelderland. De cursussen die verzorgd worden door de provinciale instellingen dra-

gen sterk bij aan de artistieke ontwikkeling van choreografen, dirigenten en andere artistiek leiders. De kaderopleiding voor koordirigenten, die wordt uitgevoerd door de provinciale instelling Kunstbalie in Tilburg, vormt daarvan een goed voorbeeld. Broodnodig blijven de provinciale cursussen ter versterking van de vaardigheden van bestuurders binnen de amateurkunst, gezien de snel veranderende samenleving, waar regelgeving en digitalisering om intense informatievoorziening en bijscholing vragen.

Laten we vooral oppassen om de fijnmazige infrastructuur die wij kennen en waar we trots op mogen zijn, niet te vernietigen. Het rendement van de subsidie voor de amateurkunst en de kunsteducatie is zeer groot. Niet alleen financieel (de totale jaarlijkse economische bijdrage van de amateurkunst aan de economie is 2,75 miljard euro) maar juist ook wat betreft de leefbaarheid van stad en dorp, de zingeving voor ouderen die actief blijven dankzij hun lidmaatschap van het ouderenkoor, jongeren die gezamenlijk multidisciplinaire kunstuitingen vormen en kinderen die de weg weten te vinden via de muziekschool naar het provinciale jeugdorkest.

Wij vertrouwen erop dat de provinciebesturen de kunstbeoefening van de inwoners zullen blijven faciliteren en ondersteunen.

Tom de Rooij
directeur/bestuurder Kunstfactor

Limburg en Overijssel blijven, dwars tegen de trend in, investeren in kunst en cultuur, waaronder amateurkunst. Omdat kunst en cultuur belangrijk zijn voor de sociale cohesie en voor het vestigingsklimaat, en omdat het belangrijke economische factoren zijn. 'Om de krimp en de vergrijzing in de regio op te vangen en de vacatures met jonge werkers op te kunnen vullen moet je als provincie aantrekkelijk zijn.'

Door Hans Heimans

'CULTUUR IS NET ZO BELANGRIJK ALS EEN BOTERHAM OP JE BORD'

Ook in de provincies krijgt de kunstsector het de komende jaren zwaar te verduren. Het recent verschenen rapport van DSP 'Bezuinigingen van gemeenten en provincies op kunst en cultuur' laat zien dat de meeste provincies al aan het bezuinigen zijn of dat van plan zijn. Toch zijn er provincies die onverminderd blijven investeren in kunst en cultuur, en met name ook in amateurkunst. Overijssel en Limburg hebben geen bezuinigingen in hun plannen staan. Wat beweegt hen om de bezuinigingsdrift om ons heen te weerstaan, wat is voor hen het belang van kunst en cultuur en welke rol spelen ze als provincie? De Overijsselse gedeputeerde voor

cultuur, Dick Buursink, wijst op de noodzaak van een goed vestigingsklimaat. Om de krimp en de vergrijzing in de regio op te vangen en de vacatures met jonge werkers op te kunnen vullen moet je aantrekkelijk zijn, stelt Buursink. Immers, een van de drie redenen voor mensen om zich ergens te vestigen is cultuur. Eenzelfde argumentatie hanteert Odile Wolfs, gedeputeerde Cultuur in Limburg. 'Naast economie (banen), wonen en sport is cultuur belangrijk als onderdeel van een totaalpakket om je ergens te vestigen', zegt ze. 'Daarom investeren wij fors in (amateur)kunst. Wij vinden cultuur net zo belangrijk als een boterham op je bord. Heel veel Limburgers zijn actief

in de kunst en cultuur. Via het provinciaal werkende Huis voor de Kunsten zijn 480.000 van de 1.150.000 mensen in Limburg betrokken bij de kunst, profs en amateurs.' Zowel Wolfs als Buursink geven aan dat hun visie en hun enthousiaste inzet breed gedragen wordt in hun provincie.

Cohesie

In Overijssel is 1 op de 10 mensen vrijwilliger, ook in de cultuur. Dat is goed voor de sociale cohesie en daar wil de provincie ook aan bijdragen, aldus Buursink. Kunst en Cultuur Overijssel (KCO) ondersteunt deze intentie onder meer door de inzet van vijf cultuurmakelaars en het uitdelen van financiële prikkels. 'De makelaars >

helpen kleine gemeenten om een culturele structuur op te zetten. Vier jaar lang is er steun van de makelaar, plus 50.000 euro per jaar. Daarna moet de gemeente het zelf doen. Er moet zoveel gebeurd zijn dat inwoners tegen de gemeente zeggen "Dit willen we niet meer kwijt".

De provincie prikkelt latente potentie en activeert en inspireert sleutelfiguren op lokaal niveau. 'Ook voor amateurclubs moet je een perspectief scheppen dat ze zich kunnen ontwik-

kelen', stelt Buursink. In deze zelfde lijn valt de provinciale ondersteuning van gemeenten die meedoen met de (landelijke) Week van de Amateurkunst.

De provincie Limburg steunt in 2012 onder andere de Floriade in Noord-Limburg. Hier komt een combinatie tot stand van agricultuur en kunst. Met trots vertelt Wolfs dat in 2012 het WK Wielrennen op de Weg naar Limburg is gehaald en dat daaraan een cultureel programma verbonden

is. De provincie nodigt partijen uit om een bijdrage te leveren. Er is veel respons uit de kunstwereld.

Zelfrespect

Is de aanpak in Limburg en Overijssel nu specifiek voor perifere provincies? 'Wij voelen ons geen periferie', reageert Wolfs, 'wij voelen ons centraal Europa. Wij werken veel samen met onze burens, Aken, Luik, Hasselt, ook vanwege onze ambitie om in 2018 Maastricht culturele hoofdstad

COLUMN: HEIN VERGEEER

ALSOF JE BOVEN JEZELF UITSTIJGT

Het ligt misschien niet voor de hand dat ik als voormalig topsporter over het belang van amateurkunst schrijf. Toch is dat niet zo gek. Want sport en kunst hebben volgens mij meer overeenkomsten dan verschillen. Voor beide zijn discipline en doorzettingsvermogen nodig om iets te bereiken. Dat geldt zowel voor professionals als voor amateurs.

Beide bieden bovendien plezier en genot, niet alleen aan toeschouwers maar ook aan deelnemers. Van de sport weet ik dat uit eigen ervaring. Maar ook van amateurkunst heb ik dat van nabij gezien. Mijn zus was actief in een toneelvereniging. Regelmatig hoorde ik haar thuis teksten repeteren en voelde ik haar gezonde spanning voor de jaarlijkse serie voorstellingen.

Natuurlijk ging ik altijd kijken. Na afloop toonde zij vaak die prikkende mengeling van enthousiasme en trots die ik zelf later in de sport regelmatig mocht ervaren. Alsof je even boven jezelf uitstijgt.

Nog niet zo lang geleden zag ik daar

nog een ontroerend voorbeeld van. Mijn dochters zaten op een school die maandelijks een open podium organiseert. Daar trad op zeker moment een meisje op dat tot dat moment op school nauwelijks opviel. Altijd stond zij een beetje schuchter achteraf. Die middag maakte zij zich via haar vioolspel zichtbaar. Je zag haar groeien

DIE MIDDAG MAAKTE ZIJ ZICH ZICHTBAAR

door de reacties van het publiek. Door haar muziek groeide haar zelfvertrouwen. Zo kan kunstparticipatie bijdragen aan het persoonlijk welzijn.

Dat speelt volgens mij niet alleen op persoonlijk gebied, maar ook voor complete gemeenschappen. Vaak lijken kunst en cultuur vooral bij grote steden te horen, maar ook kleine steden en dorpen kunnen niet zonder. Ik woon in Haastrecht, een gemeenschap van een paar duizend mensen. Voorstellingen van onze toneelverenigingen zijn hier belangrijke sociale evenementen. Ik ga er regelmatig

heen; voor de voorstelling, maar ook om er oude bekenden te ontmoeten. Want niet alleen sport, maar ook kunst verbreedert!

Mensen kunnen niet zonder kunst. Dat bleek ook in ons dorp. We hebben hier het prachtige gebouw Concordia. Al ruim honderd jaar is het de thuishaven van veel plaatselijke verenigingen. Een paar jaar geleden dreigde sloop van dat gebouw, vanwege de slechte staat ervan. Gelukkig stonden voldoende Haastrechtse op. Zij richtten een stichting op, maakten plannen, kregen ruime steun van de bevolking en sleepten de nodige subsidies in de wacht. Daardoor werd Concordia gerestaureerd, gemoderniseerd en gered, en hebben we gelukkig nog steeds een podium waarop ook amateurs hun kunsten kunnen vertonen. Da's goed voor ons dorp, zo'n plek om te ontmoeten en samen te spelen.

Hein Vergeer (1961) was schaatser en werd twee keer wereldkampioen allround. Momenteel is hij adviseur van verschillende ondernemingen en organiseert hij evenementen.

van Europa te laten zijn'. Toch ziet ze wel verschil tussen de grensprovincies en de Randstadprovincies: 'De steden vragen hier in Limburg ook om samenwerking met de provincie omdat ze de ontwikkelingen niet in hun eentje kunnen bijbenen en bekostigen.' Aangezien er amper rijksgeld beschikbaar is voor de basisinfrastructuur in Limburg moeten we wel als provincie onze verantwoordelijkheid nemen. Buursink: 'Met de perifere provincies gaat het

niet vanzelf goed, daarin moet je investeren'. Zowel Wolfs als Buursink zijn PvdA-gedeputeerden. Schuilt daarin hun gedrevenheid om kunst en cultuur stevig op de kaart te zetten? De sociaal-democratie is zeker een emancipatiebeweging, zegt Buursink, en dit is allemaal bedoeld om mensen te activeren om boven zichzelf uit te stijgen: 'Kunstbeoefening is geen doel op zich, maar mensen krijgen daardoor zelfrespect, ze groeien ervan, ook op

andere gebieden'. Wolfs spreekt van de intrinsieke waarde van kunst en cultuur, die bijdraagt aan beschaving. Een beschaafd land als Nederland kan zich niet permitteren dit te laten vallen. Buursink constateert dat sommige collega's kunst en cultuur zien als een soort slagroom op een gebakje. Lekker, maar niet echt noodzakelijk. Zelf denkt hij daar heel anders over. Kunst en cultuur zijn immers een sociaal-economische factor van betekenis. ●

COLUMN: HARRY VAN WAVEREN

WAAR DE BREDE STROMEN RUISEN

Niets vraagt van een amateurzanger zoveel doorzettingsvermogen als het opnemen van een CD. Zelf heb ik jarenlang gezongen bij het Zeeuws Mannenkoor. Ruim 60 basen en tenoren, die wekelijks op donderdagavond drie uur aan het zingen waren. Onze Vlaamse dirigent eiste kwaliteit en consciëntieus maakten we ons de liederen dan ook eigen. Hoogtepunten waren natuurlijk de optredens, maar de CD-opname was een krachttoer. Na maanden stug oefenen werden de opnames gepland op twee zaterdagen in de Nederlands Hervormde Kerk in Kloetinge. Vol enthousiasme begonnen wij aan ons repertoire, maar al gauw kwam het aan op uithoudingsvermogen. Telkens als wij op dreef kwamen, werd vanuit de regiewagen ingegrepen. Een reden was er altijd: een voorbijrijdende brommer, een halve tel te vroege inzet van een tenor of... En dan moest het weer over. Het werd afzien en onze zangersvreugde bekoelde, maar we hebben volgehouden! En groot was de triomf toen

onze CD *Waar de brede stromen ruisen* werd gepresenteerd voor een enthousiast publiek van familie, bekenden en liefhebbers. De recensent van de regionale courant schreef een lovend stukje en mijn familieleden heb ik de CD cadeau gegeven.

Het is tegen deze achtergrond, dat ik vaak in ga op uitnodigingen voor uitvoeringen van muziek- of toneelver-enigingen, dansstichtingen of beeldende kunst-kringen. En ik geniet ervan, van het Zeeuws Byzantijnskoor, de lichte muziek van het koor A58 of de resultaten van een studieweekend voor jonge blazers. De kwaliteit van amateurkunsten in Zeeland is hoog en de deelname groot. Zeeuwen schrikken er niet voor terug om tientallen kilometers te rijden als daarmee het plezier in de kunstbeoefening wordt vergroot.

Neem het Zeeuws orkest. Hierin spelen amateurs samen met musici die professioneel met muziek bezig zijn,

bijvoorbeeld door les te geven in of buiten Zeeland. Met een relatief klein subsidiebedrag van de provincie valt er voor Zeeuwen veel te genieten in de eigen regio. De uitvoeringen van het orkest zijn bijna altijd uitverkocht. Het ontbreken van een zwaar gesubsidieerd gezelschap, geeft ruimte voor creativiteit van en cultureel ondernemerschap door liefhebbers! Ondernemerschap vraagt doorzettingsvermogen. Ik realiseer mij dat als geen ander en 'ons' resultaat staat voor het grijpen in mijn CD-kast. Immers, als ik in de hectiek van het bestuurlijke werk in de cultuursector enigszins gedeprimeerd dreig te raken, dan hoef ik deze CD maar te draaien om op te vrolijken. De muziek herinnert mij aan het plezier, de stimulans, de kwaliteit en de sociale verbondenheid die met het maken van amateurkunst verbonden is en welke van grote betekenis voor de cultuur in de provincie is. Ik geniet ervan en ik ga ervoor!

Harry van Waveren is gedeputeerde cultuur van de provincie Zeeland